

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3271/2022
22.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миленко Тодоресков, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Михајло Пупин“, Ветерник, коју заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2586/22 од 13.06.2022. године, у седници одржаној 22.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2586/22 од 13.06.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2586/22 од 13.06.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1812/21 од 29.03.2022. године у ставовима првом, другом и трећем изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован, тужбени захтев тужиље да се обавезе тужена да јој за период од 01.04.2018. године до 31.10.2020. године исплати на име трошкова за исхрану у току рада износ од 89.643,99 динара са законском затезном каматом од 14.07.2021. године до исплате и износ од 17.324,23 динара на име обрачунате законске затезне камате од доспелости сваког појединачног месечног износа до 13.07.2021. године, на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 71.208,40 динара са законском затезном каматом почев од 14.07.2021. године до исплате и износ од 12.627,89 динара на име обрачунате законске затезне камате од доспелости сваког појединачног месечног износа до 13.07.2021. године, као и захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 59.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара, у року од 8 дана од пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1812/21 од 29.03.2022. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиљи за период од 01.04.2018. године до 31.10.2020. године исплати на име трошкова за исхрану у току рада износ од 89.643,99 динара са законском затезном каматом од 14.07.2021. године до исплате и износ од 17.324,23 динара на име обрачунате законске затезне камате од доспелости савког појединачног месечног износа до 13.07.2021. године, на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 71.208,40 динара са законском затезном каматом почев од 14.07.2021. године до исплате и износ од 12.627,89 динара на име обрачунате законске затезне камате од доспелости савког појединачног месечног износа до 13.07.2021. године. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 59.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом четвртим изреке тужиља је ослобођена обавезе плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2586/22 од 13.06.2022. године, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, у смислу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужиља је поднела одговор на ревизију.

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији тужене, ради уједначавања судске праксе о праву запослених у основним школама на исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је код тужене запослена на радном месту ... са коефицијентом за обрачун плате 8,62. У спорном периоду од 01.04.2018. године до 31.10.2020. године, тужена је тужиљи обрачунавала и исплаћивала зараду у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, тако што је коефицијент радног места множила са прописаном основицом за дати месец. Тако обрачуната укупна зарада била је мања од минималне зараде, па је тужиљи у спорном периоду вршена корекција плате до износа минилане зараде и

тужиљи је у спорном периоду исплаћивана плата у висини минималне зараде. У обрачунским листама плата тужиље као посебна ставка није исказивана накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Судски вештак економско-финансијске струке сачинио је налаз и мишљење о висини накнада које тужиља потражује, спрам најповољнијих критеријума за тужену у тренутно важећим ПКУ у РС, и то накнада трошкова за исхрану у току рада у висини од 250,00 динара – бруто на дневном нивоу и накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у висини 1/12 минималне зараде на месечном нивоу.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиље усвојили и тужену обавезали да јој исплати накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у спорном периоду, у висини утврђеној вештачењем, са припадајућом каматом, јер су закључили да у износу минималне зараде, по дефиницији из члана 111. Закона о раду, не може да буде садржана предметна накнада трошкова, независно од чињенице што је одредбом члана 4. став 1. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а ставом 2. истог члана да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора

По оцени Врховног касационог суда становиште нижестепених суда је засновано на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 187. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/2017... 129/2021), прописано је да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3). Одредбом члана 3. став 1. наведеног закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Чланом 4. истог закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему (став 1), а да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора (став 2).

Одредбом члана 20. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15 и 99/20), прописани су елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са законом (став 1), а уколико је основна плата запосленог, која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата, за пуно радно време и

остварени стандардни учинак, нижа од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на горе описани начин, исплаћује се у висини минималне зараде (став 2).

Одредбом члана 118. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6), а висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу (став 2). Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено (члан 2. став 2).

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун исплата запослених из члана 1. ове уредбе, које се примењују на запослене у основном образовању.

У конкретном случају, тужиља је у спорном периоду била запослена у школи, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијерна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. С обзиром да посебан закон (Закон о платама у државним органима и јавним службама) прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/2015) није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, а то право није предвиђао ни претходно важећи Посебни колективни уговор („Службени гласник РС“, бр. 12/2009). Дакле, на основу горе наведених прописа, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту, као једном од елемената плате, па не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиоца, садржан било у општем, било у посебном акту. То значи да тужиљи не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту њене плате, па је то што је тужиљи, у спорном периоду, исплаћивана минимална зарада без утицаја на одлучивање.

Из изложених разлога, применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу другом изреке.

Тужена је успела у ревизијском поступку, па јој на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. ЗПП припадају опредељени трошкови ревизијског поступка за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, према важећој Адвокатској

тарифи. Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу трећем изреке пресуде.

Трошак састава одговора на ревизију не представља потребан трошак ради вођења парнице у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка, о чему је одлучено у ставу четвртом изреке пресуде, на основу члана 165. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић